

Gorenjec

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopolne sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankliranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Strnjene vrste

Pred kratkim sem slučajno prišel na shod JRZ, ki ga je imel g. Ivan Brodar. Prišel sem že na koncu govora in sem ravno še vjel zadnji del, ko je g. Brodar pozival kmete in delavce, naj gredo skupaj na delo za skupni socialni in narodni blagor. Tako nekako je razmotrival:

„Glejte prijatelji, če je le en ud našega telesa bolan, je vse telo za nič, bolno in slabotno. Tako je tudi v človeški družbi. Če je le en sam stan v državi zapostavljen, izkoriščen in gospodarsko oslavljen, vsa država in vsi drugi stanovi trpe. Če gre slabo kmetu, potem nima industrija odjemalcev, trpe industrijska podjetja, pa tudi delavec pride ob zaslužek, oziroma se mu mezdada zmanjša. Če gre delavcu slabo, če delavec ni plačan, kakor bi moral biti, pa kmet nima odjemalcev, katerim bi mogel prodati svoje pridelke. Kmet bi napak ravnal, če bi se boril za svoj dobrobit, pozabil pa na druge, posebno na delavce. Delavec bi škodoval sam sebi, če bi se njegova borba obrnila proti kmetu. Oba se naj borita za pošteno stanovsko eksistenco, nikdar pa ne smeta nasesti raznim hujskačem, ki hočejo po vsej sili umejno ustvariti razredno borbo med kmetom in delavcem.“

Posebno v naši državi je delavec sam prešibek, da bi sam mogel izvajati svoje socialne pravice. Nikdar ne bo delavstvo moglo kaj prida doseči za sebe, če bi si ustvarilo med kmeti sovražno razpoloženje.“

Navajal je iz Nemčije zanimiv zgled, kako so kmetje podpirali borbo delavstva. V nekem industrijskem kraju je prišlo do pravičnega mezdnege boja. Prišlo je celo do štrajka. Kapitalisti so računali, da bodo z lahkoto strli borbo delavstva, ker ga bodo enostavno izstradali. Pa so se uračunali. Okoliški kmetje so jasno spoznali, da bodo oni sami imeli veliko škodo, če ne bo delavec pošteno plačan. Pa so se dvignili kmetje in si delavstvo porazdelili po domovih in so preživljali vse delavce. Tako so delavci mogli zdržati in zmagati.

„V interesu kmeta je, da se delavcu dobro godi in v korist delavca je, da kmečki stan ne propada. Vse delavno ljudstvo mora iti skupaj na delo za socialno blaginjo.“

Take in podobne misli je razvijal g. Brodar, pa je zaklical navzoč delavec: „Tako je —! Strnjene vrste!“

Mislim, da je ta delavec zadel želbelj na glavlo! V strnjnih vrstah morajo skupaj korakati naši kmetje in delavci! Naš narod je narod delavnega ljudstva. Tudi med našimi kmeti prevladuje mal človek, ki se s težavo bori za svoj obstanek ravnotako, ali pa morda še težje, kakor delavec. Danes po naših kmetijah marsikje vlada naravnost beda, nič manjša ne, kakor po delavskih družinah. Zato bi bil naravnost zločin nad našim ljudstvom, če bi kdo hotel razdvajati našega kmeta od delavca oziroma delavca od kmeta. Oba morata skupno na veliko delo za skupno socialno blaginjo. Oni, ki se jejo med naš narod „razredni boj“ v tem smislu, da bi se moral delavec boriti proti kmetu ali kmet proti delavcu, bi uničevali oba in ves naš narod. Mi moramo skupno delati, da bomo skupno dvignili blaginjo vsega delavnega ljudstva.

Nič na boljšem kakor delavec in kmet pa danes tudi ni naš slovenski inteligent in obrtnik. Naša inteligenca in naše obrtništvo je danes že popolnoma na proletarskem stališču. Če ta dva stanova propadeta, bodo trpeli tudi drugi stanovi. Zato bi ne bilo pošteno in ne v interesu celega naroda, ko bi kmet in delavec mirno gledal, kako propada obrtni stan in kako propada slovenska inteligenca.

Oglasil se je!

G. Franjo Sirc iz Kranja s svojim dopisom v „Jutru“ z dne 19. oktobra nekaj odgovarja na našo kritiko gospodarstva pri O. U. Z. D. Kako pa je to, da se g. Sirc oglašja kot zagovornik gospodarstva pri O. U. Z. D. . . . ?! Se li on čuti prizadetega z našimi izvajanjmi? Pa menda ja ne? Saj mi nismo prav nič kritizirali ne g. Sircu in ne g. Pirca! Pa smatra g. Sirc za potrebno, da odgovarja kako sta oba dobra, socialna, poštena, korektna itd.! Kdo pa je to oporekal?! Človeku se res čudno zdi, da je smatral g. Sirc za potrebno, da brani nekako sebe in g. župana Pirca, ko jima ni nihče prav nič očital! Mi smo kritizirali le gospodarstvo pri O. U. Z. D. Kolikor pa je imel pri tej priliki opraviiti g. Sirc, smo pa le mimogrede njemu gratulirali, da je zelo dobro prodal svojo parcelo, ki bi bila „najugodnejša“ za zidavo stavbe okrožnega urada, da je na to postala neprimerna, ker se je „naknadno ugotovilo“, da tam ni — pitne vode. Nam se zdi, da je g. Sirc s svojim dopisom napravil sebi in g. županu zelo slabo uslugo! Čemu pa se je treba braniti, ko nihče nič ne očita? Najlepše v odgovoru g. Sircu pa je njegova šarmantna ponudba, da je pripravljen prej prodano parcelo kupiti nazaj od OUZD in sicer za kupnino in poleg tega je pripravljen še navreči primerne obresti. Mi smo sicer vedno dobro poznali velike socialne vrline g. Sircu, da je pa tako šarmanten, pa vendar nismo mislili. Dovoljujemo si na to opozoriti ravnateljstvo O. U. Z. D., obenem pa tudi približno izračunati, da je od danes z obrestmi stala dotična parcela OUZD približno 70.000 do 80.000 Din. Svetujemo, da ravnateljstvo OUZD lepo gre k g. Sircu po te denarce in mu vrne ono „najprimernejšo parcelo“. Kar se pa tiče nekih namigavanj na neke druge gospode, svetujemo g. Sircu, da naj jih kar pošteno okreca v javnosti, če se mu zdi, da so kaj neprimerno „kupčevali“ in nesocialno prodajali. Kar po njih! Pripominjamo le to, da je med njegovo kupčijo in ono nekega „prečastitega“ vendar nekaj razlike, namreč ta, da oni, „prečastiti“ ni prodajal svoje parcele, g. Sirc je pa prodal svojo lastno; seveda povdarjamo to, da ne bo kdo mislil, da „kaj podtikamo“, da jo je prodal le iz socialnih ozirov, dočim žal, drugi niso imeli socialnih ozirov!

Socialni kotiček

Naš list se zanima tudi za socialno stališče našega delavstva na Gorenjskem šploh, posebno pa onega, ki je zaposleno po tovarnah v Kranju in bližnji okolici. To je pač za ves naš narod važno vprašanje, kako plačuje naša industrija svoje delavce, ki so sestaven del našega naroda.

V našem uredništvu imamo na razpolago nekaj plačilnih listov moških delavcev tovarne Franjo Sirc, Stražišče — Kranj. Na podlagi teh je jasno razvidno, kako so plačani nekateri delavci v tej tovarni. Tako je n. pr. neki delavec prejel 28. septembra štirinajstdnevno plačo v znesku Din 150.— recu in piši sto petdeset dinarjev. Isti je prejel štirinajst dni prej Din 115.—. Delavec M. L. v isti tovarni je prejel dne 14. septembra Din 150.— (sto trideset Din), na to 28. septembra za 14 dnevno delo Din 195.— (sto devetdeset in pet Din). Delavec A. L. je dobil 28. sept. za 14 dnevno delo Din 150.— plače. Številke smo zaokrožili navzgor.

Za delavca A. L. je tovarna napravila potrdilo za bolniško blagajno, da prejema tedensko

Tedenske novice

Ustanovni občni zbor okrajnega odbora JRZ

POLJEDELSKIM DELAVCEM!

Krščanska zamisel družbe zahteva ureditev in organizacijo družbe po stanovih, po poklicih. Vsak poklic, vsak stan naj bo organiziran sam zase, vsi stanovi pa naj se nato združijo ter uredijo medsebojne odnose. Brez urejenosti in brez skladnosti ni življenja! Čim boljše bo stan ali poklic organiziran, tem lažje si bo priporil svoje pravice, lažje bo ščitil interese svojih članov. Posebno sedanjí čas prihaja bolj in bolj do spoznanja, da je bodočnost človeštva in da je njegova rešitev mogoča le v poklicno-stanovski družbi.

Slovenski poljedelski delavci so bili doslej neorganizirani. Če bi ostali taki še naprej, bi

Po naročilu tajništva JRZ se bo vršil dne 28. oktobra 1935 ob 15. uri ustanovni občni zbor okrajnega odbora JRZ v Kranju v Ljudskem domu s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo tajništva JRZ v Ljubljani 2. Volitve predsednika, podpredsednika, tajnika in blagajnika. 3. Slučajnosti.

Vsi predsedniki in podpredsedniki krajevnih organizacij JRZ se prosijo, da se ustanovnega zbora gotovo udeleže. JRZ.

Ljubnega, podpredsednik; Skofic Ciril, Brezje tajnik in Pristov Alojzij, Mošnje, blagajnik.

Kongres jug. frančiškanov se je zadnje dni meseca septembra t. l. vršil v Zagrebu v sa- borni dvorani. Na kongresu so bila važna pre- davanja ter razprave o višjih teoloških in filo- zofskih vedah. Kongresa so se udeležile razne visoke civilne in duhovske osebnosti, med drugimi tudi general frančiškanskega reda P. Leonardo Mario Bello iz Rima.

General (predstojnik celega frančiškanskega reda na svetu) je porabil med tem še to pri- liko, da je obiskal Slovenijo. V Ljubljani so mu priredili frančiškani slovesen in prisrčen sprejem. Obiskal je tudi redovne družine v Šiški in na Viču. Dne 2. oktobra dopoldan pa se je pripeljal v spremstvu ljubljanskega fran- čiškanskega provincijala p. Gvidona na Brezje. Frančiškanska družina na Brezjah je visokega gosta sprejela po cerkvenih predpisih pri cer- kvenem vходу. P. general je spregovoril iz- pred glavnega oltarja v latinskem jeziku po- membem nagovor na vernike, ki so se spre- jema udeležili, ter je vsem skupaj podelil pa- pežev blagoslov.

General se mudil na Brezjah štiri ure. Ogle- dal si je cerkev in samostan. Gorenjska mu zelo ugaja ter se je v splošnem izražal o Slo- vencih zelo simpatično. Za Brezje je bil ta obisk vsekakor visoko odlikovanje, seveda po zaslugi Marije Pomagaj in sinov Sv. Frančiška, ki tukaj bivajo.

POSEBNI KOTICEK

Zakaj je JNS tako hitro razpadla?

Radi treh hudih bolezni, ki jih njene kra- fice predstavljajo: jetika, nervoznost, slabo- krvnost.

Kateri dogodki so bili najvažnejši v dobi via- danja JNS?

Senčurski dogodki.

Š A H

V nedeljo 27. oktobra ob 3. popoldne se vrši šahovska simultanka v salonu Hotela Jelen v Kranju. Simultanko bo igral g. Šorli, dipl. jur., prvak gorenjskih šahistov. Vsi prijatelji šaha so vljudno vabljeni.

S p o r t

STRELSKE TEKME V LJUBLJANI.

Okrožnih strelskih tekem, ki so bile zdru- žene s tekmovaljem lovcov slov. lovskega društva in ostrostrelskega društva v Ljubljani, katerih se je udeležilo okoli 800 strelcev iz raznih krajev, med drugimi tudi naši kranjski borci, ki so priborili zelo lepe uspehe in izšli iz teh viteških bojov povsem častno. Vsi so do- stojno reprezentirali naše mesto. Kot najbolji strelci so se plasirali na prva mesta in sicer: tajnik družine g. Hinko Ločniškar je dosegel na zmagovalni vojaški tarči, 200 m 3. mesto s 160 točkami, g. Košnik na isti tarči 4. mesto s 152 točkami, a g. Smolej si je priboril 3. mesto na malokaliberski tarči. Sicer tudi drugi niso zaostajali. G. Rozman Franc je pri ekipnem streljanju dosegel največ točk t. j. 182. Seveda so si ti strelci priborili tudi na drugih tarčah lepa mesta. Kranjska skupina je dosegla II. mesto in je za ljubljansko skupino, ki je do- segla 728 točk in s tem prvo mesto, samo za 19 točk zaostala. Na takih uspehih je kranjskim strelcem in strelski družini vsekakor čestitati z željo, da bi tudi ostali prebivalci mesta Kranja končno le uvideli, kako velikega po- mena je za državo in narod v splošnem strel- ski sport ter bi zaslužil vsekakor več moralne in gnotne podpore. Vežbanje v streljanju bi pri- poročali tudi raznim nedeljskim in rednim lovcem, da bi s tem pridobili sigurnost v rav- nanju z orožjem za lov na divjačino, da ne bi bilo toliko žalostnih slučajev, ko mora uboga divjad vsled slabega strela, lahko ali težje ranjena, po dneve ali celo tedne hirati, dokler ne pogine. Sicer pa bi vežbanje z orožjem v strel. družinah ne škodovalo tudi ostalim slo- jem, brez razlike spola.

Gospodarstvo

Sadna razstava na Trati v Poljanski dolini. V nedeljo smo imeli pri nas sadno razstavo v prostorih tukajšnjega Prosvetnega doma. Raz- stavo je priredila podružnica SVD na Trati s sodelovanjem sovodenjske podružnice. Raz- stava je bila prva te vrste na Trati. Razstav- ljalci, ki so bili zelo številni iz cele gornje poljanske doline, so razstavili zelo številne vzorce zlasti jabolk. Med vzorci smo opazili nekaj prav lepih primerkov, ki dovolj jasno do- kazujejo, da je ta dolina vendarle še primerna za boljše sadne pridelke. Seveda pa smo videli tudi mnogo slabjšega blaga, kar pa ni za prvo razstavo njej prav nič v kvar.

Razstava je bila opremljena tudi s številnimi napisi propagandnega značaja, precej je bilo

pravega sadjarskega orodja, literature in pro- pagandnega materiala. Največjega pomena so pač bili plakati organizatoričnega značaja.

Na razstavi je bilo tudi nekaj sadnih izdel- kov, posod in priprav za izdelovanje brez- alkoholičnega sadjevca ter modeli les za sušil- nice.

Razstava je kot prva te vrste na Trati pač uspela in marsikdo se je naučil poznavati tudi najvažnejše sorte.

Po rani maši in po popoldanskem cerkvenem opravilu je bilo tudi dvoje sadjarskih preda- vanj.

Razstava je bila cel dan klub hudemu dežju prav dobro obiskana.

ZA VSE SVETE!

Za mamico:

Damski sport double plašč Din 390.- do 490.-
Damski zimski plašč . . . Din 590.- „ 1090.-
Nepremočljiv hubertus . . . Din 320.-

Za očka:

Obleka za delovne dni . . . Din 170.- do 240.-
Boljše obleke Din 290.- „ 390.-
Kamgarn obleke Din 490.- „ 690.-
Hlače Din 75.- „ 160.-
Raglandi Din 320.- „ 790.-
Paletoji Din 490.- „ 790.-
Nepremočljivi hubertus . . . Din 320.- „ 790.-
Sportne čepice Din 12.- „ 20.-

Za deklice:

Sekica obleke Din 90.- do 160.-
Sportni plašč Din 190.- „ 290.-
Nepremočljivi hubertusi Din 260.-

Za dečke:

Otroške obleke Din 60.- do 160.-
Dečje obleke Din 160.- „ 240.-
Dečji raglandi Din 170.- „ 290.-
Boy plaščki Din 45.- „ 60.-
Sportne čepice Din 10.- „ 14.-
Nepremočljivi hubertusi . . . Din 160.- „ 220.-

Poleg tega bogata izbira raznih oblek, ce- nene in dobre kvalitete.

**Posetite nas!
TIVAR OBLEKE**

Ženini in neveste

vse potrebno dobite v I. zlatarski de- lavnici na Gorenjskem

B. Rangus Kranj

Istotam lepa izbira ur, zlatnine, srebr- nine, očal, toplomerov, „Bleikristall“ je- dilni pribor v srebru in Chromu itd. — V Vašem interesu je, da si pred nakup- pom ogledate res veliko izbiro po solid- ni ceni. Popravila se strokovno in točno izvršujejo. — Kupujem staro zlato in srebro.

Hitite, ker velika odprodaja vsega jesenskega in zimskega blaga traja samo še do 31. dec.

Vse po najnižjih tovarniških cenah.

Prepričajte se!

Priporoča se tvrdka
Logar & Kalan
naslednik
manufaktura **Srečko Vidmar** KRANJ

Pletilni stroji

in sicer:

1 navadni „Jaquat“ stroj na električni pogon popp. 10 125 z vzorci;
1 osemključni „Wellermann“ stroj na ročni po- gon 8.80;
1 „Jaquat“ ročni stroj 10/90;
1 navadni pletilni stroj „Popp“ 8/50;
1 navadni pletilni stroj „Popp“ 7/70;
1 navadni pletilni stroj „Popp“ 10/40;
1 navadni pletilni stroj „Popp“ 8/22;
1 šivalni stroj „Interrok“ na električni pogon, poceni napredaj. Poizvedbe pri „Hranilnici in posejtnici“ v Kranju, kjer se stroji lahko ogle- dajo. Del kupnine se lahko odplača tudi v hranilnih knjižicah „Mestne hranilnice ljubljanske“ ali „Ljubljanske kreditne banke“.

MALI OGLASI
Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0.50 D. Naimaniši znesek 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi naj- ceneje ter se priporoča Viktor Tonejč tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.

Priporočam svojo zalogo vseh vrst dežnikov. Sprejema- jo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno

Jenko Alojzij
dežnikar
KRANJ, (poleg trgov. g. Jazbeca)

Važno! Modroce! Otomane, spalne di- vane itd. izvršuje solidno in po niz- ki ceni Bernard Maks, tapetnik, po- leg Stare pošte, Kranj.

Za trgovce, gasilce in druge izvršujem po pred- pisih slike za legitimacije, 4 slike Din 25.- Jug. fotograf (nasproti trgovine Savnik).

Stanovanje, družinsko se odda. Poizve se v upravi.

Manjši lokal in soba se odda na Biejski c. 5.

Trgovski pomočnik mešane stroke pravkar pri- šel od vojakov išče službo za takoj. Gre tudi za manjšo začetno plačo. Naslov v u- pravi lista.

Globok otroški voziček poceni prodam. Tyr- ševa cesta 14. Pritličje.

Zlato verižico s srebrnim obeskom sem izgu- bila. Pošten njaditelj naj jo odda proti na- gradi v gostilni pri Matičku.

Kdor zida

hišo, sebi ali drugim, mu zastek- lim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah po- pust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst. Prepričajte se, prihranili boste.

Hlebš - Kranj

Pri Jazbecu v Kranju

dobite vse kar po- trebujete za zimo:

Suknje
Površnike
Trenchcoate
Hubertus plašče
Damske plašče
Vsakovrstne obleke

Blago za obleke v veliki izbiri.
Klobuke po kon- kurenčnih cenah.
Zimsko perilo itd.

Priporoča se
Albin Jazbec Kranj

največja trgovina z oblekami na Go- renjskem

„Runo“ Tržič

nudi za jesen

Garantirano nepre- močljivo juhtovino boks ševrete

usnje za moderno damsko konfekcijo (pasove, in dr.) usnje za suknjiče itd. itd.

Jeglič Rudolf

KAMNOSESTVO IN KIPARSTVO
K R A N J

Kamnoseštvo za marmor in granit s strojnim obratom, stavbno kamnoseštvo in kiparstvo. Spomeniki, grobnice. Plošče za oprave iz raznih vrst marmorja. Plošče za električne instalacije. Umetni kamen, cementni izdelki, stopnice, cevi, graniti, plošče iz raznih vrst granita. Načrti, proračuni.

NAGROBNI SPOMENIKI po najnižjih cenah.